

УВОД

На путу Босне и Херцеговине ка Евроатланским интеграцијама, те коначном циљу, пуноправном чланству у Европској унији, стоје многе препреке. Препреке се састоје од економских, политичких и правних услова које свака земља која стреми ка таквом циљу мора да испуни.

Чл. 2. и 49. Уговора о Европској унији *начелно* постављају услове које земља кандидат за чланство мора да испуни, истовремено прописујући и поступак усвајања захтјева за чланство пред институцијама Европске уније (у даљем тексту ЕУ). Наведене одредбе упућују да чланица ЕУ може бити само европска држава у којој се поштују и промовишу људско достојанство, слободе, демократија, владавина права и људска права, укључујући права која припадају националним мањинама. Ова права се у земљама чланицама остварују примјеном принципа плурализма, недискриминације, толеранције, праведности, солидарности и једнакости полова.

Поступак аплицирања на чланство у ЕУ и одлучивања о апликацији је сљедећи- земља кандидат подноси апликацију Савјету ЕУ, који апликацију може прихватити искључиво једногласно и то након консултовања Европске комисије и одобрења Европског парламента. Европски парламент о апликацији одлучује већином гласова. У случају позитивног исхода овог дијела процедуре, склапа се споразум о придруживању, којег ратификују све земље чланице у складу са својим уставним одредбама.

Конкретизација услова за приступање ЕУ извршена је на сједници Европског савјета у Копенхагену која је одржана у јуну 1993. године. У циљу припреме земаља кандидата за чланство у ЕУ, дефинисани су услови који морају бити испуњени у циљу пријема истих у пуноправно чланство. Ти услови су сљедећи:

- Успостављање стабилних институција које гарантују поштовање демократије, владавине права, људских слобода и заштиту права мањина (политички услови)
- Функционисање тржишне економије која је у стању да се носи са притисцима конкурентног унутрашњег тржишта ЕУ (економски услов)
- Усклађивање домаћег правног система са правном тековином ЕУ (правни услов).

Овај рад се односи на трећи постављени Копенхашки услов (или критериј) – на обавезу прихватања правне тековине ЕУ, то јесте, транспозици извора права ЕУ у правни систем Босне и Херцеговине.

У своме раду наводим конкретне изворе права (међународне и унутрашње) којима је прописана *обавеза усклађивања* домаћих прописа са правном тековином ЕУ (EU *acquis*).

Даље, рад садржава преглед *извора права ЕУ*, примарних (оснивачки уговори, општа правна начела), секундарних (регулативе, директиве, одлуке, мишљења, препоруке) и осталих извора (судска пракса, међународни уговори које је ЕУ склопила са трећим земљама или који су склопљени између појединих земаља чланица). Овај дио израђен је у циљу упознавања са правном тековином ЕУ, то јесте, са изворима права које је потребно транспоновати у правни систем Босне и Херцеговине.

У своме раду, покушао сам да представим *методе преузимања* правних извора ЕУ у домаћи правни систем (директни, индиректни и метод упућивања). У овом дијелу представљени су и *инструменти усклађивања* – Изјава и Упоредни приказ усклађености, који прате законодавну процедуру сваког домаћег прописа којим се врши преузимање одредби права ЕУ у правни систем Босне и Херцеговине.

Циљ овог рада је упознавање са начином испуњавања ове нимало лаке обавезе која стоји између тренутног стања (БиХ је земља потенцијални кандидат) и уласка у ЕУ, као и наглашавања важности брзог дјеловања у овом подручју.